

سماوات

تعهد اصالت و رعایت حقوق دانشگاه

اینجانب نیر احمدپور دانشجوی رشته ی پژوهش هنر دانشکده فرش با شماره ی دانشجویی ۸۹۱۳۱۸۰۱ و نویسنده ی پایان نامه ی بررسی آثار تصویرگران نویسنده در حوزه ادبیات کودک دهه های هفتاد و هشتاد ایران مسئولیت صحت و اصالت تمام مندرجات پایان نامه ی تحصیلی خود را برعهده می گیرم و اقرار می نمایم تمامی مراحل تهیه ی آن با احترام به اصل امانت می باشد و چنانچه در هر مرحله ای خلاف آن ثابت گردد، کلیه ی عواقب ناشی از محرومیت ها و سلب امتیازات کسب شده به جهت ارایه ی پایان نامه ی مخدوش، بر عهده ی اینجانب خواهد بود.

نام و نام خانوادگی نیر احمدپور

امضا

۹۱/۶/۱۵

تاریخ

مالکیت نتایج و حق نش

تمامی حقوق مادی و معنوی این پایان نامه تحصیلی متعلق به دانشگاه هنر اسلامی تبریز است و هر گونه نقل مطالب با ذکر نام دانشگاه هنر اسلامی تبریز، نام استاد راهنما و دانشجو بلامانع است.

تمام حقوق مادی و معنوی این پایان نامه تحصیلی و محصولات آن (کتاب، برنامه های رایانه ای و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه هنر اسلامی تبریز می باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی در تمامی تولیدات اشاره شده ذکر شود.

دانشجویان در صورتی می توانند نسبت به چاپ مقاله ی مستخرج از پایان نامه ی خود اقدام کنند که مقاله به تأیید استاد راهنما رسیده باشد. همچنین به هنگام چاپ مقاله ذکر نام استاد راهنما و مشاور ضروری است. عدم رعایت هر یک از موارد فوق موجب پیگرد قانونی است.

« اداره ی امور آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه »

دانشگاه آزاد اسلامی تبریز
۱۳۷۸

دانشکده ی فرش گروه پژوهش هنر

پایان نامه

جهت اخذ درجه ی کارشناسی ارشد /

رشته / گرایش پژوهش هنر

عنوان:

بررسی آثار تصویرگران نویسنده در حوزه ادبیات کودک

دهه های هفتاد و هشتاد ایران

نقاش / پژوهشگر:

نیر احمدپور

استاد راهنما:

دکتر محسن مرآئی

استاد مشاور:

طاسین کریمی عوافی

شهریور ۱۳۹۱

با تشکر از خانواده عزیزم و اساتید گرامی

بسمه تعالی
مشخصات رساله/پایان نامه تحصیلی دانشجویی
چکیده پایان نامه

عنوان پایان نامه: بررسی آثار تصویرگران نویسنده در حوزه ادبیات کودک دهه های هفتاد و هشتاد ایران

استاد راهنما: محسن مرانی

استاد مشاور: طاسین کریمی عوافی

نام دانشجو: نیر احمدپور

شماره دانشجویی: ۸۹۱۳۱۸۰۱ کارشناسی ارشد □ تعداد صفحات: ۱۶۴

دانشکده: فرش گروه: پژوهش هنر تاریخ دفاع: ۲۸ شهریور ۹۱ تاریخ تصویب: ترم اول ۹۱-۹۰

چکیده:

در پایان نامه حاضر، آثار نویسندگان ایرانی که برای نوشته های خود تصویرسازی نموده اند مورد نظر بوده است. و انواع فنون بصری را که تصویرگر- نویسنده توسط آن به ایجاد و توسعه ایده ها و تصورات خود می پردازد مورد مطالعه قرار گرفته است. صورخیال ادبی و بصری از حلقه های اتصال روابط مفهومی و روایی بین متن نوشتاری و تصاویر می باشد، به همین دلیل این آرایه ها در آثار تصویرگران نویسنده مورد توجه بوده است.

این پایان نامه پژوهشی بنیادی است و از لحاظ روش نیز توصیفی-تحلیلی است. درک ارتباط فنون تصویرسازی و اصول داستان سرایی و صناعات ادبی در تصویرسازی معاصر ایران از جمله اهداف این تحقیق می باشد. اصلی ترین هدف از انجام این تحقیق دریافتن این مطلب است که، آیا معادل های بصری صناعات ادبی تشبیه، تشخیص، جناس، اغراق و ایهام در روند روایی داستان های نویسندگان تصویرگر تاثیرگذار می باشند و قادر هستند تصاویر را روایی کنند؟

تعداد ۱۹ اثر از ۱۰ تصویرگر-نویسنده شناسایی گردیده است. از جمله ویژگی هایی که در آثار آنها قابل توجه می باشد هماهنگی مناسب بین نوشتار و تصاویر و همچنین استفاده از آرایه های بصری است. این میزان کاربرد صناعات بصری در دیگر کتاب ها تصویری کمتر مشاهده می شود. علاوه بر آرایه های نام برده، دو آرایه استعاره و کنایه نیز در این آثار به صورت بارزی حضور دارند، و تاثیر آنها در روایت و درونمایه داستان آشکار است. در نتیجه، صورخیال، از ابزار و شگردهایی هستند که تصویرگران نویسنده با آزادی عمل، به بلاغت تصویری اثر خود می افزایند.

کلید واژگان:

تصویرگر نویسنده، ادبیات کودک، کتاب، صورخیال

امضای استاد راهنما: محسن مرانی

تاریخ: ۹۱/۶/۵

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۳	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۴	۱-۱- تعریف مسئله و بیان سوالات اصلی تحقیق.....
۵	سوالات تحقیق:.....
۵	۱-۲- فرضیه های تحقیق.....
۵	۱-۳- اهداف تحقیق.....
۶	۱-۴- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق.....
۶	۱-۵- کاربردهای تحقیق.....
۷	۱-۶- نوآوری تحقیق.....
۷	۱-۷- روش انجام تحقیق.....
۷	۱-۸- ابزارها و روش های گردآوری داده ها و اطلاعات.....
۸	۱-۹- جامعه آماری و تعداد نمونه و حجم.....
۸	۱-۱۰- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات.....
۸	۱-۱۱- محدودیت های تحقیق.....
۹	۱-۲- سابقه و پیشینه تحقیق.....
۹	۱-۲-۱- منتخب تحقیقات ایرانی.....
۱۴	۱-۲-۲- منتخب تحقیقات خارجی.....
۲۰	فصل دوم: بیان مقدمات تحقیق.....
۲۳	۱-۲- تاریخچه مختصر از شکل گیری ادبیات تصویری کودکان در ایران.....

۳۰	۲-۲- نقد معاصر در ایران.....
۳۲	۳-۲- صورخیال (آرایه های ادبی).....
۴۸	فصل سوم: گردآوری و تحلیل داده ها.....
۴۹	۱-۳- نورالدین زرین کلک.....
۴۹	۳-۱-۱- قصه کرم ابریشم.....
۵۲	۳-۲- زهره پریخ.....
۵۳	۳-۲-۱- کتاب آی قصه قصه قصه ۴.....
۵۳	۳-۲-۱-۱- پس کی.....
۵۴	۳-۲-۱-۲- نان و آب.....
۵۶	۳-۲-۱-۳- خانه آبادکن، دل شادکن.....
۵۷	۳-۲-۱-۴- دختر دهقان.....
۵۹	۳-۲-۲- آی قصه قصه قصه ۶.....
۵۹	۳-۲-۲-۱- یک، دو، سه همسایه.....
۶۰	۳-۲-۳- سیبی که از آسمان افتاد.....
۶۲	۳-۳- سروناز پریش.....
۶۲	۳-۳-۱- کلاغ خنزرنزری.....
۶۴	۳-۳-۲- کرم سه نقطه.....
۷۳	۳-۴- آناهیتا تیموریان.....
۷۴	۳-۴-۱- ماه من... ماه ما.....
۸۲	۳-۴-۲- بچه همه.....
۸۷	۳-۴-۳- ماه بود و روباه.....

- ۳-۵- علی مفاخری..... ۸۹
- ۳-۵-۱- خانم سیب و آقای هندوانه..... ۹۰
- ۳-۶- فرشید شفیعی..... ۹۸
- ۳-۶-۱- شهرزاد و بچه های قصه گو..... ۱۰۰
- ۳-۷- آزیتا آرتا..... ۱۰۲
- ۳-۷-۱- خواب و بیدار..... ۱۰۳
- ۳-۷-۲- آن شب بارانی..... ۱۰۵
- ۳-۸- هدا حدادی..... ۱۰۶
- ۳-۸-۱- دو دوست..... ۱۰۷
- ۳-۸-۲- روز ابری من..... ۱۱۴
- ۳-۹- لیساجمیله برجسته..... ۱۱۸
- ۳-۹-۱- کتاب خیال..... ۱۱۹
- ۳-۹-۲- افسانه کچل کفترباز..... ۱۲۰
- ۳-۱۰- جمال الدین اکرمی..... ۱۲۳
- ۳-۱۰-۱- نامه ای به پدر..... ۱۲۴
- ۳-۱۰-۲- نخلی برای تو..... ۱۲۶
- فصل چهارم: ارائه یافته ها و تفسیر نتایج..... ۱۲۹
- ۴-۱- نورالدین زرین کلک..... ۱۳۴
- ۴-۲- زهره پریخ..... ۱۳۵
- ۴-۷- سروناز پریش..... ۱۳۸
- ۴-۳- آناهیتا تیموریان..... ۱۴۱

۱۴۴۴-۶- علی مفاخری
۱۴۵۴-۹- فرشید شفیعی
۱۴۶۴-۴- آزیتا آرتا
۱۴۷۴-۵- هدا حدادی
۱۴۹۴-۸- لیساً جمیله برجسته
۱۵۱۴-۱۰- جمال الدین اکرمی
۱۵۳ نتیجه گیری
۱۵۹ فهرست اعلام و اصطلاحات
۱۶۲ فهرست منابع
۱۶۴ چکیده لاتین

فهرست عکس ها

صفحه	عنوان
۲۴	تصویر ۱-۲ صفحه ای از کتاب «معصومیت و تجربه» اثر ویلیام بلیک (Black ۱۷۹۴).....
۲۵	تصویر ۲-۲ تصویری از کتاب «معصومیت و تجربه» اثر ویلیام بلیک (Black ۱۷۹۴).....
۲۶	تصویر ۳-۲ کتاب «بهترین باغ وحش دنیا» نوشته و تصویرسازی شده توسط قدسی قاضی نور.....
۳۹	تصویر ۴-۲ مثال برای استعاره بصری. طرح روی جلد ماهنامه کتاب ماه کودک و نوجوان ۱۷۳.....
۴۱	تصویر ۵-۲ مثال برای اغراق بصری. کتاب «گلی و گورخر» نوشته هدا حدادی و تصویرگری علی مفاخری.....
۴۲	تصویر ۶-۲ مثال برای خرق عادت بصری. داستان «گلی و گورخر» نوشته هدا حدادی و تصویرگری علی مفاخری ۱۳۸۶.....
۴۳	تصویر ۷-۲ مثال برای ایهام بصری. داستان «بچه همه» اثر آناهیتا تیموریان.....
۴۴	تصویر ۸-۲ مثال برای تشخیص بصری. از کتاب «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری.....
۴۵	تصویر ۹-۲ مثال برای جناس بصری از کتاب «Rhetorical Handbook» اثر هانو اسس (Ehses and Luptan, ۱۹۸۸).....
۴۶	تصویر ۱۰-۲ طراحی برای (Lorem Ipsum) یا طرح نما اثر الکس تروجات.....
۵۱	تصویر ۱-۳- استعاره بصری در کتاب «قصه کرم ابریشم» اثر نورالدین زرین کلک ۱۳۸۹.....
۵۲	تصویر ۲-۳ جناس بصری وابسته به نوشتار. شباهت بصری نخ ابریشم در آسمان با ترک دیوار در کتاب «قصه کرم ابریشم» اثر نورالدین زرین کلک ۱۳۸۹.....
۵۴	تصویر ۳-۳ اغراق و کنایه بصری در داستان «پس کی» از کتاب «آی قصه قصه قصه ۴» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸.....
۵۵	تصویر ۴-۳ کنایه بصری در داستان «نان و آب» از کتاب «آی قصه قصه قصه ۴» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸.....
۵۵	تصویر ۵-۳ اغراق بصری در داستان «نان و آب» از کتاب «آی قصه قصه قصه ۴» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸.....
۵۶	تصویر ۶-۳ کنایه بصری در داستان «خانه آبادکن، دل شادکن» از کتاب «آی قصه قصه قصه ۴» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸.....

تصویر ۳-۷	اغراق بصری در داستان «دختر دهقان» از کتاب «آی قصه قصه قصه ۴» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸	۵۸
تصویر ۳-۸	اغراق بصری در داستان «دختر دهقان» از کتاب «آی قصه قصه قصه ۴» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸	۵۸
تصویر ۳-۹	اغراق و کنایه بصری در داستان «یک، دو، سه» همسایه از کتاب «آی قصه قصه قصه ۶» اثر زهره پریخ ۱۳۸۸	۶۰
تصویر ۳-۱۰	اغراق بصری در داستان «سیبی که از آسمان افتاد» اثر زهره پریخ ۱۳۷۸	۶۱
تصویر ۳-۱۱	اغراق و کنایه بصری در داستان «سیبی که از آسمان» اثر زهره پریخ ۱۳۷۸	۶۱
تصویر ۳-۱۲	جناس بصری در حروف نگاری عنوان داستان «کلاغ خنزرنیزی» اثر سروناز پریش ۱۳۷۸	۶۳
تصویر ۳-۱۳	جناس بصری در داستان «کلاغ خنزرنیزی» اثر سروناز پریش ۱۳۷۸	۶۳
تصویر ۳-۱۴	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۵
تصویر ۳-۱۵	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۵
تصویر ۳-۱۶	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۶
تصویر ۳-۱۷	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۷
تصویر ۳-۱۸	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۸
تصویر ۳-۱۹	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۸
تصویر ۳-۲۰	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۶۹
تصویر ۳-۲۱	استعاره و تشخیص بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۷۰
تصویر ۳-۲۲	کنایه بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۷۰
تصویر ۳-۲۳	کنایه بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۷۱
تصویر ۳-۲۴	جناس بصری در داستان «کرم سه نقطه» اثر سروناز پریش ۱۳۸۹	۷۲
تصویر ۳-۲۵	خرق عادت و کنایه بصری در داستان «ماه من ... ماه ما» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۸۹	۷۵
تصویر ۳-۲۶	خرق عادت و استعاره بصری در داستان «ماه من ... ماه ما» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۸۹	۷۵
تصویر ۳-۲۷	جناس بصری در داستان «ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان	۷۶
تصویر ۳-۲۸	جناس بصری در داستان «ماه من ... ماه ما» و استعاره و خرق عادت بصری در تصویر سمت راست بالا	۷۷

تصویر ۳-۲۹ جناس بصری در داستان «ماه من ... ماه ما ...» و استعاره و خرق عادت بصری در تصویر	۷۷
سمت چپ بالا.....	۷۷
تصویر ۳-۳۰ جناس بصری در داستان «ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان.....	۷۸
تصویر ۳-۳۱ کنایه بصری در داستان «ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان.....	۷۹
تصویر ۳-۳۲ جناس بصری در داستان ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان.....	۸۰
تصویر ۳-۳۳ خرق عادت بصری در داستان ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان.....	۸۰
تصویر ۳-۳۴ خرق عادت بصری در داستان ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان.....	۸۱
تصویر ۳-۳۵ استعاره بصری در داستان ماه من ... ماه ما ...» اثر آناهیتا تیموریان.....	۸۲
تصویر ۳-۳۶ کنایه بصری در داستان «بچه همه» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۸۹.....	۸۴
تصویر ۳-۳۷ کنایه و ایهام بصری در داستان «بچه همه» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۸۹.....	۸۵
تصویر ۳-۳۸ اغراق و کنایه بصری در داستان «بچه همه» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۸۹.....	۸۵
تصویر ۳-۳۹ استعاره بصری در داستان «بچه همه» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۸۹.....	۸۶
تصویر ۳-۴۰ خرق عادت بصری در داستان «ماه بود و روباه» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۷۹.....	۸۸
تصویر ۳-۴۱ کنایه بصری در داستان «ماه بود و روباه» اثر آناهیتا تیموریان ۱۳۷۹.....	۸۸
تصویر ۳-۴۲ تشخیص، استعاره و اغراق بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۹۱
۱۳۸۱.....	۹۱
تصویر ۳-۴۳ کنایه، استعاره و خرق عادت بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۹۲
۱۳۸۱.....	۹۲
تصویر ۳-۴۴ کنایه، استعاره و خرق عادت بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۹۲
۱۳۸۱.....	۹۲
تصویر ۳-۴۵ کنایه بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری ۱۳۸۱.....	۹۳
تصویر ۳-۴۶ کنایه و استعاره بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری ۱۳۸۱.....	۹۴
تصویر ۳-۴۷ کنایه، استعاره و خرق عادت بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۹۵
۱۳۸۱.....	۹۵
تصویر ۳-۴۸ کنایه بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری ۱۳۸۱.....	۹۶

تصویر ۳-۴۹ کنایه، استعاره و خرق عادت بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۱۳۸۱
۹۶.....	
تصویر ۳-۵۰ کنایه، استعاره و خرق عادت بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۱۳۸۱
۹۷.....	
تصویر ۳-۵۱ کنایه و خرق عادت بصری در داستان «خانم سیب و آقای هندوانه» اثر علی مفاخری	۱۳۸۱
۹۸.....	
تصویر ۳-۵۲ خرق عادت بصری در داستان «شهرزاد و بچه های قصه گو» اثر فرشید شفیعی	۱۳۸۱
۱۰۱.....	
تصویر ۳-۵۳ خرق عادت بصری در داستان «شهرزاد و بچه های قصه گو» اثر فرشید شفیعی	۱۳۸۱
۱۰۲.....	
تصویر ۳-۵۴ جناس بصری در داستان «شهرزاد و بچه های قصه گو» اثر فرشید شفیعی	۱۳۸۱
۱۰۲.....	
تصویر ۳-۵۵ تصویرگری سرزمین مرموز داستان در کتاب «خواب و بیدار» اثر آریتا آرتا	۱۳۸۱
۱۰۵.....	
تصویر ۳-۵۶ جناس بصری در حروف نگاری عنوان داستان «آن شب بارانی» اثر آریتا آرتا	۱۳۸۱
۱۰۶.....	
تصویر ۳-۵۷ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۰۹.....	
تصویر ۳-۵۸ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۰۹.....	
تصویر ۳-۵۹ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۰.....	
تصویر ۳-۶۰ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۰.....	
تصویر ۳-۶۱ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۱.....	
تصویر ۳-۶۲ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۲.....	
تصویر ۳-۶۳ جناس بصری در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۲.....	
تصویر ۳-۶۴ تصویر مربوط به تشبیه ادبی در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۳.....	
تصویر ۳-۶۵ تصویر مربوط به تشبیه ادبی در داستان «دو دوست» اثر هدا حدادی	۱۳۸۶
۱۱۴.....	
تصویر ۳-۶۶ اغراق بصری در داستان «روز ابری من» اثر هدا حدادی	۱۳۸۲
۱۱۵.....	
تصویر ۳-۶۷ جناس و خرق عادت بصری در داستان «روز ابری من» اثر هدا حدادی	۱۳۸۲
۱۱۶.....	
تصویر ۳-۶۸ اغراق بصری در داستان «روز ابری من» اثر هدا حدادی	۱۳۸۲
۱۱۷.....	
تصویر ۳-۶۹ اغراق بصری در داستان «کتاب خیال» اثر لیساجمیله برجسته	۱۳۸۵
۱۱۹.....	
تصویر ۳-۷۰ اغراق بصری در داستان «افسانه کچل کفترباز» اثر لیساجمیله برجسته	۱۳۸۵
۱۲۱.....	
تصویر ۳-۷۱ کنایه و تشخیص بصری در داستان «افسانه کچل کفترباز» اثر لیساجمیله برجسته	۱۳۸۵
۱۲۲.....	

- تصویر ۳-۷۲ جناس بصری در داستان «افسانه کچل کفترباز» اثر لیساجمیلہ برجستہ ۱۳۸۵..... ۱۲۳
- تصویر ۳-۷۳ کنایہ و استعارہ بصری در شکل تانک در داستان «نخلی برای تو» اثر جمال الدین اکرمی ۱۳۸۶
- ۱۲۷.....
- تصویر ۳-۷۴ کنایہ و استعارہ بصری در داستان «نخلی برای تو» اثر جمال الدین اکرمی ۱۳۸۶..... ۱۲۸

مقدمه

رساله حاضر در حوزه ادبیات داستانی تصویری کودکان می باشد و سعی دارد تصویرگران نویسند ایرانی را که در دهه های هفتاد و هشتاد کتاب هایشان منتشر شده است را شناسایی و ویژگی کارهای ایشان را مورد مطالعه قرار دهد. در این تحقیق تصویرگران نویسنده ای مورد نظر بوده اند که خود خالق آثارشان بوده اند و آثار اقتباسی مورد نظر نیست. در آثار این دسته از نویسندگان، کیفیت بالای ادبی و هنری کتاب ها قابل توجه بوده و همچنین هماهنگی و همنشینی مطلوبی بین روایت نوشتاری و تصویری قابل توجه می باشد. یکی از راهکارهایی که موجب پدید آمدن این هماهنگی میشود، استفاده از معادل های بصری صنایع ادبی است.

همان گونه که در فصل دوم این پایان نامه به صورت مشروح توضیح داده خواهد شد، آرایه های بصری در دهه های اخیر مورد توجه محققان حوزه گرافیک تبلیغاتی قرار گرفته است. این پایان نامه نیز آرایه های بلاغی را در آثار تصویرگران نویسنده ایرانی دهه های هفتاد و هشتاد مورد مطالعه قرار می دهد. چرا که در بررسی های اولیه ظرفیت های بالایی در آثار این دسته از هنرمندان، برای مطالعه آرایه های بصری مشاهده شد.

در فصل دوم تعریف هایی از آرایه های مربوطه ارائه خواهد شد. در ابتدا تعریف ادبی آرایه ارائه می گردد، که برگرفته از کتاب های معتبر ادبی است. در قسمت تعریف بصری آرایه، برخی برگرفته از مقاله هایی می باشد که در این رابطه منتشر شده است. قسمت هایی نیز بر اساس مشاهداتی است که در طی مطالعه و بررسی آثار بدست آمده است. علاوه بر آرایه های تشبیه، تشخیص، جناس و ایهام که در طرح تحقیق ذکر گردیده، برخی صنایع بصری دیگری نیز در کتاب ها وجود دارد که قابل چشم پوشی نبوده و سهم عمده ای در روایت و درونمایه داستان ها بر عهده دارند، به همین علت در پایان نامه گنجانده شده اند. در فصل سوم این پایان نامه، اطلاعات گردآوری شده به صورت مشروح، مورد مطالعه و بحث قرار می گیرد. به این صورت که در ابتدا ویژگی ها و سبک آثار نویسند و برخی از فعالیت های هنرمند مورد

نظر ذکر می گردد. سپس خلاصه ای از داستان مورد مطالعه بیان می شود. در تعدادی از موارد با نگاهی کلی، جنبه هایی از قبیل درونمایه، محتوا و تکنیک مورد بررسی و نقد قرار می گیرد. در مرحله بعد تمامی کتاب ها و داستان ها از منظر آرایه های بصری و ادبی و نقش این آرایه ها در داستان، به صورت مشروح همراه با تصاویر مورد مطالعه و بحث قرار می گیرند.

در فصل چهارم نیز به منظور دست یافتن به یک نگاه جامع، جداولی طراحی شده است و اطلاعات به دست آمده از فصل سوم در این جدول ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. بدین ترتیب آشکارا مشخص می شود که سهم بلاغت های تصویری در روایت و انتقال درونمایه تا چه حدی می تواند باشد.

فصل اول

کلیات تحقیق

۱-۱- تعریف مسئله و بیان سوالات اصلی تحقیق

تحقیق حاضر بر آن است تا نویسندگان ایرانی را که برای نوشته های خود، در حوزه ادبیات داستانی کودک تصویرسازی نموده اند را شناسایی نماید و به تحلیل و بررسی آثار ایشان پردازد. تصویر نقش اساسی در زنده کردن متن برای کودکان دارد، این تحقیق نیز سعی دارد انواع فنون بصری را که تصویرگر نویسنده توسط آن به ایجاد و توسعه ایده ها و تصورات خود می پردازد را مورد بررسی قرار دهد. فنونی که در کتاب های کودک از جایگاه مهمی برخوردارند و نویسنده می تواند با کمک آنها خواننده را به درون متن کشد. انتزاع و دستکاری در طبیعت و همچنین استفاده از آرایه های بصری از انواع فنونی هستند که تصویرگران می توانند از آنها سود ببرند، همانگونه که شاعر و نویسنده برای پیشبرد مفاهیم مورد نظرش انواع آرایه های ادبی را به کار می گیرد.

معمولا تصویرگری را هنر ترجمه و تفسیر واژگان در قالب تصویر می دانند. اما در مواردی که کتاب های مصور خرد سالان مورد توجه قرار می گیرد خود کتاب در کل خواستار کسب مفهومی مستقل است. در کتابی که توسط یک تصویرگر نویسنده خلق شده است؛ واژگان و تصاویر می توانند رابطه ای ظریف با یکدیگر داشته باشند. صورخیال ادبی و بصری از حلقه های اتصال روابط مفهومی و روایی بین متن نوشتاری و تصاویر می باشد، به همین دلیل این آرایه ها در آثار تصویرگران نویسنده مورد مطالعه قرار می گیرد، که خالق هر دوی آنها یک شخص می باشد.

همچنین این تحقیق به این مسئله می پردازد که در هر کدام از این کتاب ها، خصلت های بیانی و معنایی توسط نوشته بیشتر بیان می شود یا جزئیات کمتر اشاره شده در متن نوشتاری به وسیله تصاویر ارائه می گردد. بنابراین تحقیق حاضر در تلاش است بر اساس دست آوردهای نظری حوزه ادبیات کودک به نقد و بررسی کتاب های داستانی نویسندگان تصویرگر در دو دهه اخیر ایران پردازد.

سوالات تحقیق:

سوالات مطرح شده در این تحقیق به شرح زیر می باشد:

۱- آیا در دهه های هفتاد و هشتاد ایران نویسندگانی در حوزه ادبیات کودک حضور داشتند که

داستان های خود را تصویرسازی نیز نمایند؟

۲- آیا معادل های بصری صناعات ادبی تشبیه، تشخیص، اغراق، جناس و ایهام در

تصویرسازی های تصویرگران نویسنده در دهه هفتاد و هشتاد ایران مشاهده می گردد؟

۱-۲- فرضیه های تحقیق

برای سوالات تحقیق این فرضیات در نظر گرفته شده است:

۱- در دهه های هفتاد و هشتاد ایران نویسندگانی در حوزه ادبیات کودک حضور داشتند که

تصویرگر داستان های خودشان بودند.

۲- تصویرگران نویسنده در دهه های هفتاد و هشتاد ایران اغلب در تصاویر از معادل های

بصری صناعات ادبی تشبیه، تشخیص، جناس، اغراق و ایهام، برای نمایش غیر مستقیم و انتزاعی

مفاهیم استفاده می نمودند.

۱-۳- اهداف تحقیق

با توجه به سوالات و فرضیه های تحقیق، شناخت بیشتر جامعه تصویرسازان دهه هفتاد و هشتاد

ایران و شناسایی تصویرگران نویسنده و نیز شناسایی ویژگی های آثار ایشان مدنظر است، همچنین درک

ارتباط فنون تصویرسازی و اصول داستان سرایی و صناعات ادبی در تصویرسازی معاصر ایران از جمله

اهداف این تحقیق می باشد. اصلی ترین هدف از انجام این تحقیق دریافتن این مطلب است که، آیا آرایه

های بصری در روند روایی داستان های تصویرگران نویسنده تاثیر گذار می باشند و قادر هستند تصویر را روایی کنند؟ از اهداف فرعی نیز می تواند، آموزش و آشنایی تصویرگران جوان با این فنون بصری باشد.

۱-۴- اهمیت و ضرورت انجام تحقیق

تحقیق حاضر با انتخاب مقوله داستان های تصویری معاصر که کمتر در پژوهش های دانشگاهی مورد توجه قرار گرفته و با مطالعه ظرفیت های موجود بالقوه در میان تصویرگر نویسنده های ایرانی سعی در شناساندن این افراد به فعالان این حوزه دارد. تصویرگر نویسنده هایی که هم قدرت داستان پردازی داشته باشند و هم قادر به خلق شخصیت و داستان در قالب تصاویر باشند. نگاهی ویژه به تصویرگران نویسنده می تواند عاملی محرک برای دیگر تصویرگران باشد تا کتاب هایی مستقل خلق نمایند.

و همچنین ضرورت آشنایی تصویرگران با صورخیال بصری نیز احساس می شود. آرایه های بصری در حوزه گرافیک تبلیغاتی در مقالاتی چند در نشریه های بین المللی دیده می شود و همچنین در رشته انیمیشن نیز تحقیقاتی در این راستا صورت پذیرفته است اما در تصویرگری تحقیقی در این رابطه صورت پذیرفته است.

۱-۵- کاربردهای تحقیق

نتایج این پژوهش می تواند تصویرگران را در جهت هماهنگی بیشتر تصاویر و نوشته ها یاری رساند. همچنین یافته های این پژوهش در ارتقاء کیفیت آثار مربوط به کودکان در زمینه داستان سرایی و تصویرسازی موثر است. دانشگاه ها و مراکز آموزشی دارای رشته های تحصیلی ارتباط تصویری، نقاشی، تصویرسازی، انیمیشن و همچنین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و دیگر انتشاراتی های مربوطه می توانند از این تحقیق بهرمنند گردند.